

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет іноземних мов

Кафедра французької філології

Силабус навчальної дисципліни

ПРАКТИЧНА ГРАМАТИКА

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма
«Французька мова і література, англійська мова»

Спеціальність
035 Філологія

Спеціалізація
035.055 Романські мови та літератури (переклад включно),
перша – французька

Галузь знань
03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від «29» серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Практична граматики
Викладач (-і)	Фенюк Леся Богданівна (1-ий та 2-ий семестри); Скарбек Ольга Георгіївна (3-ій та 4-ий семестри).
Контактний телефон викладача	0978009479; 0962440693.
Е-mail викладача	lesia.feniuk@pnu.edu.ua olhaskarbek@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	12 кредитів ЄКТС, 360 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	відповідно до розкладу викладача
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Дисципліна “Практична граматики” викладається на першому та другому роках навчання для студентів 1-го (бакалаврського) рівня спеціальності 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька. Основними організаційними формами навчання є практичні заняття. Кожен семестр закінчується заліковою роботою. Завданнями практикуму є ознайомлення студентів із граматичною структурою французької мови та правилами утворення граматичних категорій притаманних тій чи іншій частині мови. Курс викладається французькою та українською мовами.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою курсу практичної граматики є забезпечення студентів практичними знаннями граматичної будови французької мови, необхідними для викладача, викладача вищого навчального закладу та вчителя - предметника середньої школи і</p> <p>Цілями навчальної дисципліни “Практична граматики” є розвиток <i>комунікативних, соціолінгвістичних, прагматичних</i> компетенцій, подальше формування <i>когнітивної</i> компетенції (здібності навчатися), що передбачає розвиток лінгвістичної ерудиції, логічного, аналітичного мислення, розв; иток навичок самооцінки, рефлексивного ставлення до навчальної ситуації, навичок користування довідковою літературою.</p>	
4. Програмні компетентності	
<p>Засвоєння навчальної програми дисципліни має забезпечити формування таких компетентностей:</p> <p><u>Загальні компетентності:</u></p> <p>ЗК 5 Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями з іноземної мови, мовознавства, літературознавства, перекладу.</p> <p>ЗК 6 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 8 Здатність працювати в команді та автономно.</p> <p>ЗК 9 Здатність спілкуватися з професійних питань основною (французькою) та другою іноземними мовами.</p> <p>ЗК 11 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях професійної або навчальної діяльності.</p> <p><u>Фахові компетентності:</u></p> <p>ФК 1 Усвідомлення структури філологічної і педагогічної наук та їх теоретичних основ.</p> <p>ФК 2 Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, теорію та історію, функції, рівні.</p> <p>ФК 4 Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мови, описувати соціолінгвальну ситуацію, використовувати знання культури, історії і традицій народів мов, які вивчаються.</p> <p>ФК 6 Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати французьку мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування</p>	

(офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 7 Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних фактів, інтерпретації та перекладу тексту французькою та англійською мовами.

ФК 8 Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 9 Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та французькою і англійською мовами.

ФК 13 Здатність до організації ділової комунікації. Здатність до надання консультацій з дотриманням норм літературної мови та культури мовлення.

5. Програмні результати навчання

ПРН 1 Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефхівцями державною та французькою й англійською мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 2 Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 3. Організовувати процес свого подальшого навчання й самоосвіти із значним ступенем автономності.

ПРН 7 Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 9. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію французької мови і літератури і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 10 Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мови, описувати соціолінгвальну ситуацію, використовувати знання культури, історії і традицій народів мов, які вивчаються.

ПРН 11 Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та французькою й англійською мовами.

ПРН 12 Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 14 Використовувати французьку мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПРН 15 Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів французькою мовою. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

6. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	-
практичні заняття	132
самостійна робота	228

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язкова / вибіркова
1, 2, 3, 4	035 Філологія	1, 2	В

Тематика навчальної дисципліни			
Семестр I			
Тема	Кількість годин		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. La structure de la phrase. L'article La structure de la phrase. Les particularités de la phrase française. L'ordre des mots. Les parties du discours. L'article défini et indéfini.	-	4	6
Тема 2. Les déterminatifs. Les adjectifs possessifs. Les adjectifs démonstratifs. Les articles contractés.	-	4	6
Тема 3. Conjugaison des verbes. Les verbes du III-e groupe. Conjugaison des verbes du I-er groupe. Les verbes pronominaux. Les verbes être et avoir. La proposition interrogative. L'inversion.	-	4	6
Тема 4. Le nom. La formation du féminin des substantifs. Les formes particulières du féminin.	-	2	4
Тема 5. Le pluriel. La formation du pluriel des substantifs. Les exceptions du pluriel.	-	2	5
Тема 6. L'Impératif. L'Impératif des verbes du I-er groupe. L'Impératif des verbes du III-e groupe. La négation.	-	4	6
Тема 7. L'adjectif. La formation du féminin de l'adjectif. Les formes particulières du féminin.	-	2	5
Тема 8. Le pluriel. La formation du pluriel des adjectifs. La place des adjectifs.	-	2	5
Тема 9. Le pronom. Les pronoms personnels sujet. Les pronoms personnels COD et COI. La place des pronoms personnels compléments.	-	4	6
Тема 10. Les pronoms personnels toniques. L'emploi des pronoms personnels toniques. Les tours présentatifs c'est ... qui et c'est que.	-	2	5
Тема 11. Les temps immédiats.	-	2	4

Passé immédiat. Formation et emploi. Futur immédiat. Formation et emploi.			
Семестр II			
Tema 1. Les verbes du III-e groupe. Les particularités des verbes du III-e groupe. Les verbes et les locutions impersonnels	-	2	6
Tema 2. Les pronoms personnels en et y. L'emploi des pronoms en et y. La place des pronoms à l'Impératif.	-	4	8
Tema 3. L'article partitif. L'omission de l'article. L'emploi de l'article partitif. L'article et la préposition de.	-	4	6
Tema 4. L'interrogation totale et partielle. La question porte sur le complément direct. La question porte sur le complément indirect. L'emploi des mots interrogatifs.	-	4	8
Tema 5. Le Passé composé. La valeur du Passé composé et les règles de formation. Les verbes conjugués avec l'auxiliaire avoir. Les particularités des participes passés des verbes du III)-e groupe. Les verbes conjugués avec l'auxiliaire être.	-	6	6
Tema 6. L'accord du participe passé. Le Passé composé des verbes pronominaux. Les particularités de l'accord du participe passé des verbes pronominaux. L'accord du participe passé des verbes qui se conjuguent avec avoir. Les verbes transitifs et intransitifs au Passé composé. La forme passive.	-	4	8
Tema 7. L'Imparfait. La formation et les valeurs de l'Imparfait. Les cas particuliers de l'emploi de l'Imparfait. Le Passé composé et l'Imparfait.	-	6	6
Tema 8. Le Futur simple. La formation et les valeurs du Futur simple. Les particularités des verbes du III-e groupe au Futur simple.	-	4	8
Семестр III			
Tema 1. Le Passé simple. La formation. Les valeurs du Passé simple. Le Passé simple et le Passé composé	-	2	6
Tema 2 Le plus-que-parfait et le Passé antérieur. La formation et les valeurs du Plus-que-parfait. Le Plus-que-parfait immédiat. La formation et l'emploi du Passé antérieur.	-	2	6
Tema 3. Le Futur antérieur et le Futur dans le passé. La formation et les valeurs du Futur antérieur.	-	2	6

Tema 4. La concordance des temps de l'Indicatif. La concordance des temps dans le plan du présent. La concordance des temps dans le plan du passé.	-	6	6
Tema 5. Le discours indirect. La question indirecte.	-	2	6
Tema 6. Les pronoms relatifs simples. La notion d'antécédent. Les pronoms relatifs qui, que, quoi . La proposition subordonnée relative.	-	4	6
Tema 7. Les pronoms relatifs composés. Les pronoms relatifs composés et leur emploi. Le choix du pronom : la fonction dans la phrase et la nature de l'antécédent.	-	2	6
Tema 8. Le pronom relatif <u>dont</u>. L'emploi du pronom relatif dont . Les particularités de la subordonnée introduite par dont et la spécifique de la traduction. L'adverbe relatif où .	-	2	4
Tema 9. Les pronoms démonstratifs. Les pronoms démonstratifs simples. Les pronoms démonstratifs composés. Les pronoms démonstratifs neutres et leur emploi.	-	4	4
Tema 10. L'adverbe. Formation et emploi. Les degrés de comparaison des adverbes. Les homonymes grammaticaux des adverbes et des adjectifs et leur traduction.	-	4	4
Tema 11. Les degrés de comparaison de l'adjectif. Les formes spéciales et les degrés d'intensité. Les adjectifs employés comme adverbes.	-	-	6
Cemecrp IV			
Tema 1. Les pronoms possessifs et interrogatifs. Les pronoms possessifs. Les pronoms et les tours interrogatifs. Le pronom interrogatif composé lequel .	-	4	6
Tema 2. Le Conditionnel. La formation et les valeurs du Conditionnel. Le Conditionnel présent et le Conditionnel passé.	-	4	6
Tema 3. Le Conditionnel et la phrase hypothétique. La corrélation des temps et des modes dans la phrase conditionnelle avec si . L'action réelle et l'action supposée et les particularités de la traduction en ukrainien.	-	2	6
Tema 4. Le Conditionnel dans la proposition indépendante. Le Conditionnel de politesse.	-	4	6
Tema 5. Les formes non personnelles du verbe. Le participe présent. La formation et l'emploi. Le participe passé et le participe passé composé. L'adjectif verbal et le participe présent.	-	2	6
Tema 6. Le gérondif. La formation et l'emploi. Le participe présent et le gérondif. La proposition participe absolu.	-	2	6
Tema 7. L'infinitif. L'infinitif et l'infinitif passé.	-	4	6

Les différentes valeurs de la proposition infinitive et leur traduction.			
Тема 8. Le Subjonctif. La formation et les valeurs du Subjonctif. Le présent et le passé du Subjonctif. Le Subjonctif dans la subordonnée complétive après les verbes de volonté. Le Subjonctif après les verbes et les expressions de sentiment.	-	4	4
Тема 9. Le Subjonctif dans la subordonnée relative. Le Subjonctif dans les subordonnées circonstancielles	-	4	4
Тема 10, Les adjectifs et les pronoms indéfinis.	-	-	10
ЗАГ.:	-	132	228
7. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті: Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника та Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.</p> <p>Необхідні теоретичні знання, практичні навички вимови звуків і вміння вживати відпрацьовані ритмічні та інтонаційні структури перевіряються на практичних заняттях. Кожен вид роботи на занятті оцінюється за 10-тибальною шкалою. За аудиторну роботу студенти можуть отримати максимум 75 балів (середнє арифметичне усіх балів, отриманих на заняттях з ваговим коефіцієнтом 15). Студенти можуть отримати ще 25 балів за підсумкову (інспекційну) контрольну, яка враховує і самостійну роботу студентів. Максимальна оцінка, яку студент може отримати – 100 балів</p> <p>Студент, який не набрав 50 балів, користується повторним правом отримати залік за відомістю №2, чи за відомістю №3.</p>		
Вимоги до письмових робіт	<p>Передбачені контрольні письмові роботи (максимум 10 балів) протягом семестру. Завдання розроблені відповідно до пройдених тем протягом семестру.</p>		
Семінарські заняття	<p>Практичні заняття обов'язкові для відвідування, робота студента на кожному занятті оцінюється в 10-тибальній шкалі. Пропущене практичне заняття повинне бути відпрацьоване студентом у час відведений для контролю самостійної роботи, або ж у інший зручний час для обох сторін. Відпрацювання також може відбуватися в онлайн-форматі.</p>		
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>При виставленні допуску до підсумкового заліку (максимум 75 балів) враховуються навчальні досягнення студентів (бали), набрані на поточному опитуванні під час контактних (аудиторних) годин, при виконанні завдань для самостійної роботи, а також бали письмових робіт. При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується активність студента під час семінарських занять; присутність студента на заняттях, пропуски занять без поважних причин, а також результати відпрацювання пропущених з поважних причин занять.</p>		
Підсумковий контроль	<p>Форма контролю – залік. Форма здачі – підсумкова залікова робота (25 балів). Студент, який не набрав 50 балів за відомістю №1, користується правом перескладання</p>		

8. Політика навчальної дисципліни

Студент повинен добросовісно готуватися до усіх видів поточного та підсумкового контролю, дотримуватися правил академічної доброчесності.

Академічна доброчесність:

Списування та плагіат, а також користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування, виконання письмового завдання чи тестування є недопустимими та призводять до незарахування результатів чи нескладання тестування відповідно до [Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника](#).

Відвідування занять:

При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується присутність студента на заняттях, пропуски та спізнення без поважної причини, що передбачено [Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника](#). Студенти мають можливість відпрацювати заняття, які було пропущено з поважних причин, а також отримати роз'яснення питань, з якими виникли труднощі у процесі підготовки до практичних занять і письмових робіт, на консультаціях викладача згідно розкладу.

Навчання за індивідуальним графіком:

Студенти, котрі навчаються за індивідуальним графіком, опрацьовують частину теоретичного матеріалу самостійно з обов'язковим проходженням усіх завдань в системі дистанційного навчання d-learn.pnu.edu.ua та виконанням усіх завдань відповідно до індивідуального графіку навчання, складеного та погодженого з викладачем на початку семестру. Умови навчання за індивідуальним графіком регламентуються [Положенням про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника](#).

Неформальна освіта:

Порядок перезарахування результатів неформальної освіти в межах курсу (наприклад, результати проходження курсів з лінгвістики на платформах Coursera, Udeму, наявність сертифікатів, котрі підтверджують проходження відповідних професійних курсів / тренінгів, тощо) регламентується [Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника](#).

Повторне вивчення дисципліни:

Студент, який не набрав 50 балів за відомістю №3, направляється на проходження курсу вдруге відповідно до [Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін \(кредитів ECTS\) в умовах ECTS](#) або відраховується з навчального закладу.

Наприкінці курсу студенти мають можливість надати відгуки та пропозиції щодо якості викладання дисципліни на сайті <https://d-learn.pnu.edu.ua>.

9. Рекомендована література

Основна:

1. Назарук Г.М. Збірник вправ з практичної граматики французької мови до теми "Артикль" Ів.-Франківськ : Симфонія форте, 2007. – 56 с.
2. Скарбек О.Г., Цюпа Л.В. Збірник граматичних вправ з французької мови. – Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2012. – 96с.
3. Скарбек О.Г., Цюпа Л.В., Яцків Н.Я. Французька мова : навчальний посібник для початківців =
4. Manuel de français : niveau débutant/ [Скарбек О.Г., Цюпа Л.В., Яцків Н.Я.]; заг. ред. Н.Яцків. Вид. друге доповнене. Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2019. 356 с.

5. Самойлова О.П., Комірна Є.В. Практична грамати́ка французької мови : навчальний посібник для студ. вищ. навч. закл. К. : "Ін Юре", 2008. – 512 с.
6. Akyüz A., Bazelle-Shahmaei B., Bonenfant J., Gliemann M.-F. Les 500 exercices de grammaire A1. Avec corrigés Paris : Hachette livre, 2005. – 220 p.
7. Akyüz A., Bazelle-Shahmaei B., Bonenfant J. Les exercices de grammaire A2 . Avec corrigés Paris : Hachette livre, 2006. – 224 p.
8. Caquineau-Gündüz M.-P., Delatour Y., Jennepin D., Lesage-Langot F. Les exercices de grammaire B1. Avec corrigés Paris : Hachette livre, 2005. – 223 p.
9. Caquineau-Gündüz M.-P., Delatour Y., Girodon J.-P., Jennepin D., Lesage-Langot. Les 500 exercices de grammaire B2. Avec corrigés Paris : Hachette livre, 2007. – 239 p.

Додаткова:

1. Донець Й.І., Лисенко М.М. Практична грамати́ка французької мови. – Київ: Вища школа, 1972. – 257 с.
2. Самсонова А.З. Посібник з граматики французької мови : навч. посібник К. : Кондор, 2006. – 160 с.
3. Bescherelle 1. L'orthographe pour tous. – Paris: Hatier, 1992. – 253 p.
4. Bescherelle 2. La conjugaison 12 000 verbes. – Paris: Hatier, 1992. – 175 p.
5. Bescherelle. Grammaire orthographe vocabulaire. – Paris: Hatier, 1992. – 345 p.
6. Brunel F., Valette A. Orthographe grammaire conjugaison. – Paris: Armand Colin, 1993. – 150 p.
7. Delatour Y., Jennepin D., Léon-Dufour M., Teyssier B. Nouvelle grammaire du français. Cours de la Civilisation Française de la Sorbonne. – Paris: Hachette, 2006. – 367 p.
8. Grevisse M. Le bon usage. Grammaire française avec des remarques sur la langue française d'aujourd'hui. – Paris, 1964. – 1228 p.
9. Hinard A. Précis de grammaire française. – Paris: Magnard, 1974. – 230 p.
- Poisson-Quinton S., Mimran R., Mahéo-Le Coadic M. Grammaire expliquée du français. – CLE international, 2003. – 430 p.

Інформаційні ресурси:

1. <https://apprendre.tv5monde.com/fr>
2. https://www.lepointdufle.net/p/apprendre_le_francais.htm
3. <https://www.francaisfacile.com/>
4. <https://www.podcastfrancaisfacile.com/>
5. <https://www.fle.fr/>

Викладач _____

Леся ФЕНЮК
Ольга СКАРБЕК